

Besluit

Accreditatierapport en -besluit met een negatieve beoordeling van de accreditatieaanvraag voor de opleiding Bachelor in de creatieve therapie (bachelor na bachelor) van de Provinciale Hogeschool Limburg

datum 21 mei 2013
onderwerp Definitief accreditatierapport en -besluit (001646)
bijlage 1

1. Inleiding
Bij brief van 22 maart 2013 heeft het instellingsbestuur van de Provinciale Hogeschool Limburg te Hasselt een accreditatieaanvraag ingediend bij de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) voor de opleiding Bachelor in de creatieve therapie (bachelor na bachelor). Deze aanvraag is ontvangen op 22 maart 2013 en ontvankelijk verklaard op 5 april 2013.

- 1 De accreditatieaanvraag steunt op het visitatierapport van een externe beoordeling uitgevoerd door een visitatiecommissie ingesteld door de Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad (Vluhr).

De visitatiecommissie kende de volgende samenstelling:

Voorzitter:

- Danny Van Tiggelen, vakdeskundige zorgmanagement

Leden:

- Rudi Logist, vakdeskundige zorgmanagement;
- Bart Vermeyen, vakdeskundige intensieve zorgen;
- Jos Aendekerk, vakdeskundige spoedgevallenzorg;
- Egbert Hulshof, vakdeskundige creatieve therapie;
- Antonia Aelterman, onderwijsdeskundige;
- Rebekka Rogiest, studente creatieve therapie aan Arteveldehogeschool (student-lid).

Secretaris:

- Daphne Carolus, stafmedewerker kwaliteitszorg bij VLUHR;

De visitatie heeft plaatsgevonden op 26, 27 en 28 maart 2012. Het visitatierapport dateert van 22 maart 2013.

De NVAO komt tot de volgende vaststellingen:

- De externe beoordeling is opgesteld en onderbouwd overeenkomstig het toepasselijke Accreditatiekader bestaande opleidingen hoger onderwijs Vlaanderen van de NVAO en volgens de daarbij behorende beslisregels;
- De visitatiecommissie heeft voor de externe beoordeling het door de Vluhr vastgestelde visitatieprotocol gevolgd;
- De externe beoordeling verschaft inzicht in de samenstelling van de visitatiecommissie;
- De externe beoordeling bevat een onderzoek ten gronde naar de aanwezigheid van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen.

De NVAO is in het licht van het vorenstaande tot de slotsom gekomen dat de externe beoordeling over de voorliggende opleiding regelmatig en gedegen tot stand is gekomen.

3. Inhoudelijke overwegingen

De NVAO steunt haar inhoudelijke besluitvorming in hoofdzaak op de onderstaande elementen uit het visitatierapport.

Doelstellingen

De commissie heeft kunnen vaststellen dat de opleiding zich tot doel stelt afgestudeerden uit de bacheloropleidingen in de Beeldende kunsten, Gezondheidszorg en Sociaal-agogisch werk, en afgestudeerden uit de masteropleidingen in de Beeldende kunsten, Humane wetenschappen en Gezondheidswetenschappen voor te bereiden op het beroep van creatief therapeut binnen het beeldende medium. De opleiding oriënteert zich daarbij, bij gebrek aan wettelijke of decretale eisen, naar de eisen van het werkveld en buitenlandse beroepsprofielen. De commissie stelde vast dat de opleiding haar opleidingsdoelstellingen vastlegt in een 'opleidingsprofiel' aan de hand van competentieomschrijvingen. Dit profiel valt voor de opleiding dan ook samen met het eigenlijke competentieprofiel. De commissie is echter van oordeel dat de opleiding met deze visie en het opleidingsprofiel niet over een uitgewerkt opleidingsconcept met een duidelijke visie en doelstellingen beschikt. De commissie heeft vastgesteld dat het competentieprofiel van de opleiding op zich wel duidelijk is. De commissie is van oordeel dat de creatieftherapeutische beroepsvaardigheden, zoals die door organisaties als ECArTE werden vastgelegd, wel nog meer aandacht moeten krijgen in het competentieprofiel. Zo zijn er op dit moment onvoldoende aandacht en een onduidelijk evenwicht tussen de te verwerven body of knowledge, body of artistic skills en body of therapeutic methods (zoals ECArTE deze benoemt). De commissie was wel tevreden te vernemen dat de opleiding volwaardig lid wil worden van de organisatie ECArTE, waarvan ze sinds 2009 al associate member is.

De doelstellingen van de opleiding sluiten volgens de commissie voldoende aan bij de eisen die door binnen- en buitenlandse vakgenoten en het beroepenveld worden gesteld. De commissie is van oordeel dat de opleiding getracht heeft om zich in de mate van het mogelijke af te stemmen met de nationale en internationale referentiekaders van beroepsverenigingen. Ze apprecieert het ook dat de opleiding haar doelstellingen actief afstemt met de andere Vlaamse bachelor-na-bacheloropleiding en een Nederlandse opleiding.

De commissie heeft kunnen zien dat de opleiding probeert haar programma en de resultaten zo goed mogelijk op de verschillende sectoren af te stemmen. Daarnaast is de opleiding vigilant voor recente evoluties in het werkveld in functie van de doelstellingen. De visitatiecommissie wil er wel op wijzen dat de voortrekkersrol die de opleiding zou moeten opnemen, op dit moment nog niet steeds wordt waargemaakt.

Pagina 3 van 13 Het competentieprofiel dat de opleiding opstelde en de opleidingsdoelstellingen die ze tracht aan te houden, zijn hiervoor nog te eclecticisch. Omdat er nu geen eenduidige visie wordt gecommuniceerd, is deze ook niet steeds duidelijk voor de verschillende betrokkenen, onder wie het werkveld, alumni en studenten.

Programma

De commissie heeft moeten vaststellen dat er wegens een gebrek aan een duidelijk opleidingsconcept voor de opleiding er geen voldoende relatie tussen de doelstellingen en de inhoud van het programma kan aanwezig zijn. Daarbij zou volgens de commissie alleszins de verknoping van de 'bodies' moeten centraal staan in de uitwerking van het programma. Verder zou de opleiding erop moeten toezien dat bij een grondige kijk op de opleidingsdoelstellingen deze ook consequent worden vertaald in het programma. De commissie heeft kunnen vaststellen dat de opleiding wat betreft de leerinhouden van het programma een selectie heeft gemaakt binnen de vakgebieden creatieve therapie, beeldende kunst, psychotherapie, agogische technieken enzovoort. De opleiding focust daarbij ten eerste adequaat op het beeldende aspect, met een klemtoon zowel op kennis van de beeldende kunst (en dan vooral 20e eeuw en Outsider Art) als op beeldende vaardigheden op technisch en praktisch vlak (atelier). Het opleidingsonderdeel Psychobiografie maakt binnen de kunsttheorie een verbinding tussen de beroepsaspecten van beeldende kunst en beeldende therapie. Binnen het therapeutische aspect wil de opleiding de klemtoon leggen op kennis van psychotherapeutische begeleiding. Wat de commissie lovenswaardig vindt, is dat de opleiding werkt met gedifferentieerde programma's naargelang de vooropleiding van studenten.

Binnen het docententeam gebruikt de opleiding de indeling van de vijf groepen opleidingsonderdelen in de volgende drie modules om het geheel te bewaken: de theoretische module, de praktijkmodule (atelier) en de beeldende therapiemodule (stage). Het is momenteel zo dat het effectieve 'therapeutisch werken' dat noodzakelijk is om de professionele gerichtheid van het programma te garanderen, onvoldoende aanwezig is in alle opleidingsonderdelen. Een bijzondere bezorgdheid heeft de commissie in het kader van de professionele gerichtheid van het programma over de kenmerken van de stageplaatsen en de eigenlijke afstemming van de professionele gerichtheid met het werkveld. Ze is dan ook van oordeel dat op het moment van de visitatie het programma niet voldoende aantoonbare en effectieve verbanden had met (de actuele ontwikkelingen in) het vakgebied en de beroepspraktijk daarvan.

Hoewel de stage de professionele gerichtheid van het programma zeker bevordert, is de commissie niet van oordeel dat alle vaardigheden en attitudes zoals de eindkwalificaties die vermelden, worden geoefend. Ten tweede, wordt de professionele gerichtheid van de stages in gedrang gebracht door het huidige aanbod van stageplaatsen. Het integratieproject is het eigenlijke sluitstuk van de opleiding, en is het resultaat van een zelfstandig onderzoek over een voor de opleiding en het werkveld relevante probleemstelling. Aan het integratieproject werden 6 studiepunten toegekend.

Aan de PHL wordt gebruikgemaakt van een aantal instrumenten die de opleiding ondersteunen in het werken met competenties, namelijk de 'competentie-ordener' en het Elektronisch Portfolio OpvolgSysteem (EPOS). EPOS is een hogeschoolbreed instrument dat het voor lesgevers mogelijk maakt om bij evaluaties de relevante competenties uit de ECTS-fiches te verbinden aan de evaluatieonderdelen en deze te concretiseren in gedragsindicatoren. Per gedragsindicator kan dan een cijfer worden toegekend of feedback worden gegeven. De commissie is van oordeel dat deze instrumenten de opleiding ondersteunen in het bewaken van de afstemming van de programma-inhoud en -doelstellingen.

De bachelor-na-bacheloropleiding Creatieve therapie van 60 studiepunten wordt volgens het Modeltraject gespreid over twee academiejaren. Tot 2009–2010 was het curriculum voor alle studenten opgebouwd rond gemeenschappelijke opleidingsonderdelen zonder keuzeonderdelen. Op het moment van het bezoek (academiejaar 2010–2011) werden voor het eerst in het eerste programmajaar twee opties georganiseerd, gericht op enerzijds de vooropleiding Beeldende kunst en anderzijds op de vooropleidingen Gezondheidszorg of Sociaal-agogisch werk. Door de strikte volgtijdelijkheid tussen de opleidingsonderdelen is een samenhang met het modeltraject gegarandeerd voor alle studenten. Dit moet zowel de individuele student als de groep ten goede komen in hun leerproces. Er worden daarnaast geen vrijstellingen wegens EVC of EVK toegekend voor het bachelor-na-bachelorprogramma Creatieve therapie, aangezien het een korte opleiding betreft van 60 studiepunten en men de samenhang van het traject op die manier wil vrijwaren. Gezien de visie op de samenhang van het modeltraject kan de student overigens geen opleidingsonderdeel volgen in een andere instelling. Hoewel er de intentie is om een sequentiële opbouw van het programma te voorzien op macroniveau, is het de commissie op basis van het ZER en de beschikbare informatie tijdens het bezoek niet duidelijk geworden waar die sequentiële opbouw inhoudelijk zit op het niveau van de opleidingsonderdelen. Ze wil de opleiding dan ook vragen deze sequentiële opbouw op microniveau na te gaan en die alleszins beter te expliciteren.

De commissie heeft vastgesteld dat de studenten de studielast van de opleiding voldoende kunnen inschatten en zelfstandig kunnen inplannen wanneer de studielast het hoogst wordt in functie van bijvoorbeeld de stage. Door een evenwichtige verdeling van de studiepunten over twee academiejaren in het modeltraject, de planning van de lessen op twee weekdays, de mogelijkheid om de stageperiodes zelf in te plannen en de mogelijkheden van begeleiding op afstand via het elektronische leerplatform, is het haalbaar om de studie te combineren met deeltijds werken zonder dat de samenhang in het gedrang komt. Tijdens de gesprekken die de commissie hield met de studenten en de docenten, werd duidelijk dat de beide partijen de studielast als te hoog ervaren. De commissie wil de opleiding dan ook vragen de studielast nog verder te bewaken, al heeft ze begrip voor dit probleem. Het is immers zo dat de opleiding binnen 60 studiepunten een zeer uitgebreide opleiding moet voorzien, die zowel ingaat op het therapeutische als op het beeldende aspect dat de creatief therapeut in zich verenigt. De commissie heeft vanuit de verschillende stakeholders en het opleidingsmanagement zelf kunnen horen dat ook zij vragende partij zijn voor een uitbreiding van de studiepunten. De opleiding wordt tevens met enkele andere fundamentele studiebelemmerende factoren geconfronteerd. Zo bestrijkt het programma een breed domein van de creatieve therapie, die in Vlaanderen nog in een fase van vormgeving en definiëring zit, en dat moet samengevat en overgebracht worden binnen het korte bestek van 60 studiepunten. Hiertegenover stelt de opleiding dan studiebevorderende factoren; in dit geval een heel erg persoonlijke aanpak door individuele opdrachten, begeleid zelfstandig werk en keuzemogelijkheden die zo dicht mogelijk aanleunen bij de persoonlijke interesses en talenten van de student, en de diversiteit in het werkveld.

De commissie heeft kunnen vaststellen dat de opleiding over een didactisch concept beschikt, dat opgebouwd is rond 'het sociaal-constructivisme in een krachtige leeromgeving'. Uit de gesprekken die de commissie met de opleidingsverantwoordelijken en docenten gehad heeft, is daarnaast duidelijk gebleken dat in de opleiding creatieve therapeuten worden gevormd aan de hand van een analoog proces dat de competentie- en vaardighedenverwerving bij de studenten moet mogelijk maken. De commissie is van oordeel dat dit een gepaste werkwijze kan zijn om de verschillende componenten van het programma ook efficiënt te integreren in het leerproces van de student. Ze is echter wel van mening dat dit proces nog een duidelijke structuur moet krijgen in de opbouw van het programma.

De opleiding geeft aan deze visie te willen beantwoorden door een mix van studentgestuurd en docentgestuurd onderwijs, met een focus op competentiegericht leren. De opleiding heeft gekozen voor een mengeling van werkvormen. De klemtoon ligt volgens de opleiding op individuele opdrachten, begeleid zelfstandig werk en groepswerk, ondersteund door hoorcolleges. De opdrachten zijn daarbij zo opgebouwd dat ze voor de studenten een herkenbare, realistische situatie weergeven, de voorkennis van de studenten kan worden geactiveerd, de opdracht interessant en relevant is en de complexiteit van de opdrachten aangepast is aan het kennisniveau van de studenten. De commissie is van oordeel dat het evenwicht tussen de werkvormen echter niet steeds aanwezig is. Zo is er volgens de commissie op dit moment een te grote nadruk op het ex-cathedraonderwijs. De werkvorm 'atelier', die een groot gedeelte van de praktische module omslaat, is sterk omkaderd aangezien de studenten toegang hebben tot voldoende uitgeruste ateliers waar ze zich het beeldende medium eigen kunnen maken. De commissie heeft echter haar twijfels met betrekking tot het aandeel therapeutische vaardigheden dat aan bod komt tijdens deze werkvorm. Ze wil de opleiding dan ook vragen te bewaken dat de ateliers niet te sterk overhellen naar mediumontwikkeling. De commissie wil daarnaast haar appreciatie uitdrukken voor de intervisievorm die de opleiding sinds het academiejaar 2010–2011 hanteert, omdat die volgens haar perfect past binnen de opzet van het analoge proces dat de student dient te doorlopen. Ze denkt echter dat hier nog enige verbetering mogelijk is, door de begeleiding te laten gebeuren door een getrainde creatief therapeut. De commissie heeft kunnen vaststellen dat het leermateriaal van de opleiding Creatieve therapie aan de maat was. Ze wil echter wel opmerken dat meer (internationale) vakliteratuur moet gelezen worden in directe relatie met de leerstof.

Wat betreft facet 2.7 'beoordeling en toetsing' is de commissie tevens van oordeel dat de generieke kwaliteitswaarborgen niet aanwezig zijn. De commissie dringt erop aan dat de opleiding onderzoekt welke instrumenten ze kan aanwenden om de kwaliteit van de beoordelingen te verzekeren. Momenteel zijn er te weinig handelingstoetsen aanwezig in de opleiding, wat de commissie zorgen baart. De commissie is dan ook van oordeel dat de opleiding niet voldoende garanties kan bieden dat de huidige evaluaties inzichtelijk toetsen of de eindkwalificaties worden behaald. Iedere docent is verantwoordelijk voor de kwaliteit van de evaluatie van zijn opleidingsonderdeel. De commissie is echter van oordeel dat de opleiding een instrument zou moeten ontwikkelen om die kwaliteit ook centraal te bewaken en aan te sturen. De opleiding richt verschillende evaluatievormen in binnen de verscheidene opleidingsonderdelen. De opleiding geeft expliciet aan dat ze de evaluatievormen niet wil afstemmen op het reproduceren van kennis, aangezien studenten deze reproductievaardigheden al hebben bewezen in hun vooropleiding. De opleiding wil daarom de evaluatievorm afstemmen op de didactische werkvorm en die inpassen in het onderwijsconcept. De beoordeling van de stage is echter niet geheel transparant, waardoor de commissie zich niet in staat voelt dit te beoordelen. In combinatie met de grote rol die de stagementor en -begeleider spelen in de eindbeoordeling van de stage, stelt de commissie zich vragen bij de objectiviteit van deze beoordelingen. De commissie heeft immers moeten vaststellen dat de opleiding gekenmerkt wordt door een laagdrempeligheid tussen docenten en studenten. De commissie is van oordeel dat de rollen 'begeleider' en 'beoordelaar' beter gescheiden blijven in het huidige klimaat van de opleiding, of dat het aandeel in het eindoordeel van de directe begeleiders wordt verlaagd. De commissie vraagt de opleiding dan ook mogelijkheden te onderzoeken en uit te voeren om de objectiviteit van de eindbeoordelingen te vrijwaren. In 2009–2010 werd voor het atelier de organisatie van een peer-jury getest en later ingevoerd. Op deze manier krijgt het evalueren een bijzondere didactische waarde, waarbij de student de rol van evaluator op zich neemt, een rol die hij later in het werkveld ook zal moeten opnemen bij het evalueren en beoordelen van beeldend werk van cliënten. De commissie wil de noodzaak van zulk een assessment

Pagina 6 van 13 bovendien aanstippen in het kader van de professionele gerichtheid van het programma en het professioneel gericht evalueren.

De commissie heeft kunnen vaststellen dat de opleiding Creatieve therapie zich als bachelor-na-bacheloropleiding focust op instromers die al een professioneel of academisch bachelordiploma bezitten. De voorkeur wordt gegeven aan de afgestudeerden van de professioneel of academisch gerichte bacheloropleidingen in het studiegebied Gezondheidszorg of Beeldende Kunsten. De opleiding organiseert selectiedagen, waarop gekeken wordt of zij voldoende kennis, vaardigheden en attitudes hebben verworven om te kunnen aansluiten bij de vooropleiding Kunst of de vooropleiding Gezondheidszorg of Sociaalagogisch werk. Naast de bedoeling om de instroom te kanaliseren, wil de opleiding met de selectiedagen ook een realistisch beeld geven van wat de opleiding inhoudt, wat het verwachte niveau is en de gemiddelde studielast. De commissie heeft kunnen vaststellen dat de opleiding werkt met gedifferentieerde programma's naargelang de vooropleiding van studenten. Zo wordt in het eerste academiejaar van de opleiding meer gewicht gegeven aan het therapeutische aspect voor studenten met een opleiding in bijvoorbeeld de Beeldende kunsten of Humane wetenschappen, en wordt vice versa meer gewicht gegeven aan de beeldende vaardigheden en kennis van de beeldende kunst indien de vooropleiding van de student zich in het gebied van de gezondheidszorg bevindt.

De commissie beoordeelt de facetten Relatie tussen doelstellingen en programma, Eisen professionele gerichtheid van het programma en Beoordeling en toetsing als onvoldoende. De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de commissie voor de score onvoldoende voor het onderwerp Programma en voor de scores van alle onderliggende facetten. De NVAO beoordeelt het onderwerp Programma derhalve als onvoldoende.

Inzet van personeel

De commissie heeft gezien dat het personeelsbeleid in grote mate bepaald wordt op hogeschoolniveau. De opleiding staat autonoom in voor het verdelen van de beschikbare VTE's voor opdrachten en taken. De uiteindelijke verdeling wordt voor de bachelor-na-bacheloropleiding besproken en goedgekeurd in de curriculumvergadering. Onderwijstaken kunnen daardoor toegewezen worden aan statutaire lesgevers, gastprofessoren en gastsprekers, wat een optimale mix van vak- en onderwijsdeskundigen kan teweegbrengen. Voor ondersteuning op het vlak van internationalisering, studentenbegeleiding, relatie met het werkveld en dergelijke kunnen de bachelor-na-bacheloropleidingen aanleunen bij de onderliggende basisopleidingen.

In de bachelor-na-bacheloropleidingen wordt in het wervingsproces vooral het accent gelegd op de bijzondere expertise en de relaties binnen het professionele netwerk. Dit leidt over het algemeen tot een groot aantal gastlectoren in de opleiding. De commissie heeft kunnen vaststellen dat er weinig wijzigingen waren in het vaste lectorenteam de afgelopen tien jaar. Gezien het kleine aantal hiervan wil ze echter toch wijzen op de kwaliteitsgevolgen die wissels binnen de gastlectoren kunnen veroorzaken. In de opleiding zelf is er een algemene visie op professionalisering. Alle docenten die actief zijn in de opleiding, staan tevens met één been in het werkveld. Gastdocenten en -sprekers worden bovendien specifiek gerekruteerd omwille van hun expertise in het vakgebied. Er is hierdoor een waaier aan verschillende inhoudelijke disciplines aanwezig. De commissie wil hiervoor graag haar appreciatie uitdrukken. De commissie maakt er zich echter zorgen over of deze professionele activiteiten wel altijd beantwoorden aan de eisen die het programma stelt met betrekking tot de kennis van de creatieftherapeutische ontwikkeling.

De commissie heeft kunnen vaststellen dat de kwantiteit van het personeel in de opleiding voldoende is.

Pagina 7 van 13 Aan de opleiding Creatieve therapie zijn 0,8 VTE per academiejaar (30 studiepunten) toegewezen. De student-lectorratio is positief en volstaat om in een kwalitatief voldoende programma en begeleiding te voorzien. Gezien de gelijke instroom aan studenten de afgelopen academiejaren kan immers gesteld worden dat 0,8 VTE-lector ten opzichte van 21 studenten neerkomt op een student-lectorratio van 26-1. De inperking van attributies voor een aantal niet-onderwijstaken liet de opleiding overigens toe het studentenaantal op te trekken tot 30, en de groep op te splitsen in twee groepen van 15 voor de practica, wat meer volstaat om vaardigheden te trainen in beperkte groepen, en de nodige ervaringsgerichte individuele begeleiding te voorzien die een beeldende en therapeutische opleiding vergt. Docenten ervaren een hoge werkdruk, omdat ze de opdracht combineren met hun activiteiten in het werkveld. De commissie wil de opleiding vragen dit evenwicht mee met de individuele docenten te bewaken. Ze is immers wel van mening dat deze activiteiten in het werkveld essentieel zijn voor het raakvlak van de opleiding met het beroepenveld.

Voorzieningen

De opleiding Creatieve therapie maakt gebruik van leslokalen en ateliers van de departementen PHLArts (Elfde Linie) en PHL-Healthcare (Guffenslaan), die op wandelafstand van elkaar liggen in Hasselt-centrum en een weerspiegeling zijn van de artistieke en therapeutische aspecten van de opleiding. De infrastructuur die er ter beschikking staat, is in het algemeen ook adequaat en afgestemd op de activiteiten die de opleiding er organiseert. De campus bevat leslokalen die de opleiding kan gebruiken voor de theorie- en praktijklessen. De commissie raadt wel aan bij de inrichting van het atelier of de werkplek rekening te houden bij de verschillen in infrastructuur die studenten vroeg of laat in de praktijk kunnen tegenkomen. Naast een papieren collectie verzamelt de bibliotheek boeken en tijdschriften in elektronische vorm, op video's en dvd's. De catalogi en databanken zijn elektronisch ontsloten en beschikbaar via het draadloze netwerk, wat de studentvriendelijkheid ten goede komt. De collectievorming wat betreft het vakgebied creatieve therapie is aan de maat, maar kan volgens de commissie nog verbeterd worden door het aankopen van bijkomende standaardwerken en vooral door meer actuele handboeken in de papieren collectie.

De PHL organiseert haar studie- en studentenbegeleiding op verschillende begeleidingsniveau's en implementeert die door de aanstelling van centrale coördinatoren, studiebegeleiders in de opleidingen, ombudspersonen en leercoaches. Samen zorgen zij voor een geïntegreerde studie- en studentenbegeleiding, die vier fasen omvat: de begeleiding van de kandidaat- studenten, de instroombegeleiding, begeleiding tijdens de studie en tot slot de uitstroombegeleiding. In het departement PHL-Healthcare staan twee types begeleiders de studenten bij: de studentenbegeleidster en de leercoach. De studentenbegeleidster heeft een vast aantal taken: instroombegeleiding, trajectbegeleiding, voortgangsbegeleiding en psychosociale begeleiding. Op opleidingsniveau worden de studenten daarnaast ook sterk informeel begeleid tijdens hun studies. Deze informele en sterk individuele opvolging heeft volgens de commissie zowel voor- als nadelen. Deze informele communicatie en begeleiding stimuleren de studievoortgang sterk volgens de commissie.

Interne kwaliteitszorg

Kwaliteitszorg binnen de PHL is gericht op zowel het borgen als het verbeteren van de kwaliteit, en wordt hogeschoolbreed en systematisch aangepakt volgens 'Plan-Do-Check-Act' ofwel het PDCA-model. Elke opleiding beschikt volgens het kwaliteitszorgplan van de hogeschool ook over een opleidingsraad.

Pagina 8 van 13 Het geheel van verbeteracties binnen alle domeinen krijgt zijn neerslag in het kwaliteitsplan van een opleiding, dat is opgebouwd volgens de PDCA-cyclus. De bachelor-na-bacheloropleiding Creatieve therapie beschikt echter niet over een systematische samenkost van een opleidingsraad. Het overleg bestaat eerder uit interne vergaderingen die ontstaan op vrijwillige basis. In het kader van onder andere de systematische opvolging van het kwaliteitsplan acht de commissie het echter noodzakelijk dat de opleidingsraad met een hogere frequentie en duidelijkere systematiek formeel samenkomt. De opleiding bevraagt de verschillende betrokkenen bij het programma op basis van een vastgelegde planning. Hoewel er een zekere systematiek is in de bevragingen bij de alumni en het werkveld, zou de commissie in dat kader ten eerste toch nog meer aandacht willen vragen voor een systematische formele tevredenheidsenquête bij de docenten. Ten tweede ontbreekt een systematische representatieve bevraging van de studenten. Ten derde wordt het werkveld momenteel te weinig bevraagd. De vaak informele aard van de bevragingen en contacten die de medewerkers van de opleiding hebben met de verschillende stakeholders, creëert volgens de commissie momenteel een onzekere bodem om de resultaten te kunnen evalueren in combinatie met wat formeel aanwezig is qua bevragingen. De hoofdzakelijk informele aftoetsing brengt met zich mee dat een objectieve beeldvorming haast onmogelijk wordt voor de commissie.

De commissie heeft op basis van het ZER, de gesprekken en de documenten die tijdens het visitatiebezoek ter inzage lagen, kunnen concluderen dat de opleiding voldoende maatregelen tot verbetering onderneemt. Bij het inkijken van het kwaliteitsplan dat de verbetermaatregelen verzamelt, heeft de commissie moeten vaststellen dat de verdere uitwerking van het hogeschoolbrede kwaliteitszorgplan en specifiek de PDCA-cyclus nog aandacht verdienen. De commissie wil dan ook vragen om de opvolging van het kwaliteitsplan te concretiseren, om duidelijker aan te geven wie verantwoordelijk is voor de verbeteractie en de opvolging ervan, en wat de (verwachte) uitvoerdatum is geweest. De commissie is dan ook niet van oordeel dat het opvolgingsplan zoals het nu bestaat, voldoende kan bijdragen aan de kwaliteitszorg binnen de opleiding. Ze vraagt verder ook dat de opvolging gegarandeerd wordt door een systematische jaarlijkse evaluatie van de verbeterplannen op basis van de evaluaties die de opleiding c.q. de hogeschool uitvoerde. De commissie is wel van oordeel dat, ondanks de formele tekortkomingen, de verbeterplannen die concreet worden gemaakt op opleidingsniveau, voldoende bijdragen aan de realisatie van de streefdoelen zoals die op hogeschool- en opleidingsniveau worden vastgesteld.

De commissie heeft kunnen vaststellen dat de betrokkenheid van de studenten, het werkveld, alumni en de medewerkers aan de maat is. Buiten de formele overlegstructuren worden de betrokkenheid en participatie van het personeel ondersteund door een structuur van communicatiekanalen en -lijnen. Naast regelmatige algemene overlegmomenten voor het volledige opleidingsteam wordt de betrokkenheid in de opleiding ook versterkt door de informele activiteiten. Gezien de kleine groep studenten, en het directe en persoonlijke contact met het docententeam zijn de studenten op een spontane en directe manier betrokken bij de interne kwaliteitszorg van de opleiding. Ook organiseert de opleiding overlegmomenten met alle studenten op alle belangrijke schakelmomenten van de opleiding, en kunnen de studenten via Evadoc de docenten beoordelen. Curriculumherzieningen werden doorheen de jaren doorgevoerd met een grote inbreng en feedback van de studenten. Studenten geven ook aan zich sterk betrokken te voelen bij de opleiding. De commissie apprecieert de laagdrempeligheid van de docenten en de betrokkenheid die dit met zich meebrengt, maar vraagt toch om de studenten ook te motiveren om op systematische en formele wijze meer betrokken te zijn bij de opleiding en hiertoe bijvoorbeeld een overlegplatform te voorzien.

Pagina 9 van 13 De opleiding onderhoudt met betrekking tot kwaliteitszorg een intensieve relatie met de beroepspraktijk en het werkveld door het organiseren van resonantiedagen, individuele bevestigingen van de stageplaatsen naar aanleiding van de stagebeoordeling van de studenten, en bevestigingen van de stageplaatsen en werkveld. Door de kleinschaligheid van de opleiding is er volgens de commissie tevens een voortdurende, informele dialoog tussen het werkveld en de opleiding. Een aantal lectoren is, binnen hun vakgebied, ook actief in het werkveld en in beroepsverenigingen, en zijn op die manier betrokken bij wetenschappelijke en maatschappelijke evoluties binnen de creatieve therapie met betrekking tot hun vakgebied. De commissie is van oordeel dat wat betreft de betrokkenheid van studenten, alumni en het werkveld er te veel sprake is van eenrichtingsverkeer. Er is immers te weinig terugkoppeling naar deze betrokkenen, noch zit er een systematiek in deze terugkoppeling.

Resultaten

De commissie heeft moeten vaststellen dat de gerealiseerde eindkwalificaties op het moment van het visitatiebezoek niet in overeenstemming waren met de noodzakelijk nagestreefde competenties qua domeinspecifieke eisen. De commissie is van oordeel dat de opleiding ook onvoldoende kan aantonen of de gerealiseerde eindkwalificaties in overeenstemming zijn met de beoogde oriëntatie en het beoogde niveau van de bachelor-na-bacheloropleiding. Wegens het gebrek aan een eenduidige visie slaagt de opleiding er volgens de commissie niet in om de verwachte eindkwalificaties zoals ze die zelf vooropstelt en zoals het domeinspecifieke referentiekader van de commissie die vermeldt, te bereiken. De visitatiecommissie stelde echter ook vast dat het werkveld van mening is dat met betrekking tot de stagiairs nog meer kennis van psychopathologie en therapeutische vaardigheden nodig is. Dit ligt in dezelfde lijn met de verzoeking die de alumni hebben over het inoefenen van de creatieftherapeutische vaardigheden tijdens de stage. De kwaliteit van de integratieproeven is aan de maat. De schriftelijke neerslag van de proeven die de commissie kon doornemen, was van een gedegen inhoudelijk niveau voor een bachelor-na-bacheloropleiding. Het is de commissie echter wel opgevallen dat enkele eindwerken niet voldeden aan de APA-normen, wat ze als een grote vormelijke tekortkoming ziet. Daarnaast kennen niet alle integratieprojecten een inhoudelijke focus op creatieve therapie, wat volgens de commissie noodzakelijk is.

De opleiding heeft zelf momenteel ook nog geen streefcijfers bepaald voor slaagpercentages, gemiddelde studieduur en studie-uitval. De commissie is echter van mening dat het formuleren van streefcijfers nodig is om haar taak rondom de beoordeling van onderwijsrendement gedegen uit te voeren, en is van mening dat zij hierdoor geen uitspraken kan doen over het eigenlijke onderwijsrendement en de verhoudingen daarbinnen. De commissie heeft wel kunnen vaststellen dat de opleiding een gedegen studie uitvoert naar de profielen van haar studenten en de doorstroom. De commissie heeft wel kunnen vernemen dat cohorteonderzoek en datarapporten aantonen dat de opleiding erin slaagt om de beoogde doelgroepen te laten instromen in de opleiding. Wat betreft de doorstroom blijkt dat een meerderheid credits behaalt voor 100 procent van de opgenomen studiepunten. De slaagratio's zitten tussen 86 en 99 procent, en tonen dus een hoog studierendement aan. De commissie ziet deze hoge slaagcijfers bevestigd en kan dit enkel toejuichen. Gemiddeld haalt 84 procent van de studenten het diploma binnen de normale studieduur van twee academiejaren, wat een hoog percentage is voor een groep die grotendeels bestaat uit werkstudenten met een gezinslast. Cohorteonderzoek toont verder aan dat in de twee laatste cohortes het percentage vroegtijdige uitstromers die het diploma niet halen, tussen 10 en 12 procent ligt. De commissie stelt inderdaad vast dat er nauwelijks sprake is van drop-out, wat wellicht te danken is aan de inspanningen die de opleiding levert om afhaakgesprekken te voeren met kandidaat-uitstromers.

Pagina 10 van 13 De commissie beoordeelt het facet Gerealiseerd niveau als onvoldoende en het facet rendement als voldoende. De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de commissie voor de score onvoldoende voor het onderwerp Resultaten en voor de scores van alle onderliggende facetten. De NVAO beoordeelt het onderwerp Resultaten derhalve als onvoldoende.

Conclusie

De NVAO is in het licht van het vorenstaande tot de slotsom gekomen dat het eindoordeel van de commissie deugdelijk is gemotiveerd. De NVAO kan zich dan ook aansluiten bij de bevindingen en overwegingen voor alle facetten en onderwerpen, zoals verwoord in het visitatierapport. De eindconclusie uit het visitatierapport wordt gevolgd.

De tabel geeft per onderwerp en per facet het oordeel van de visitatiecommissie weer.

ONDERWERP	ORDEEL	FACET	ORDEEL
1 Doelstellingen opleiding	V	1.1 niveau en oriëntatie	V
		1.2 domeinspecifieke eisen	V
2 Programma	O	2.1 eisen gerichtheid	O
		2.2 relatie doelstellingen - programma	O
		2.3 samenhang programma	V
		2.4 studielast	V
		2.5 toelatingsvoorwaarden	V
		2.6 studieomvang	OK
		2.7 afstemming vormgeving - inhoud	V
		2.8 beoordeling en toetsing	O
		2.9 masterproef	NVT
3 Inzet van personeel	V	3.1 eisen gerichtheid	V
		3.2 kwantiteit	V
		3.3 kwaliteit	V
4 Voorzieningen	V	4.1 materiële voorzieningen	V
		4.2 studiebegeleiding	V
5 Interne kwaliteitszorg	V	5.1 evaluatie resultaten	V
		5.2 maatregelen tot verbetering	V
		5.3 betrokkenheid	V
6 Resultaten	O	6.1 gerealiseerd niveau	O
		6.2 onderwijsrendement	V

Eindoordeel: negatief

De onderstaande tabel geeft per onderwerp het globaal oordeel van de NVAO weer.

ONDERWERP	OOORDEEL
1 Doelstellingen	V
2 Programma	O
3 Inzet personeel	V
4 Voorzieningen	V
5 Interne kwaliteitszorg	V
6 Resultaten	O

Eindoordeel: negatief

6. Besluit

betreffende de accreditatie van de Bachelor in de creatieve therapie (bachelor na bachelor) van de Provinciale Hogeschool Limburg¹.

De NVAO,
Na beraadslaging,
Besluit:

Met toepassing van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, wordt het accreditatierapport en –besluit met negatief eindoordeel voor de opleiding Bachelor in de creatieve therapie (bachelor na bachelor) van de Provinciale Hogeschool Limburg goedgekeurd en wordt de opleiding niet geaccrediteerd. Het betreft een opleiding zonder afstudeerrichtingen die te Hasselt wordt georganiseerd.

Overeenkomstig artikel 56 van voornoemd decreet van 4 april 2003² heeft dit besluit tot gevolg dat de opleiding vanaf het academiejaar 2013-2014 niet meer kan worden ingericht en dat de graad van Bachelor niet meer kan worden uitgereikt, onverminderd de mogelijkheden om bij de Vlaamse regering een georganiseerd beroep in te stellen (artikel 60quater van het decreet van 4 april 2003) of om een tijdelijke erkenning aan te vragen (artikel 60bis van het decreet van 4 april 2003).

Den Haag, 21 mei 2013

Voor de NVAO,

Lucien Bollaert
(bestuurder)

¹ Conform de bepalingen vermeld in de handleiding accreditatie kan een instelling opmerkingen en bezwaren formuleren op het ontwerp van accreditatierapport. De instelling heeft geen opmerkingen en/of bezwaren geformuleerd op het ontwerp van accreditatierapport.

² De artikelnummers verwijzen naar de situatie vóór de wijzigingen uit het decreet van 6 juli 2012 – cfr. art. 48 van dat decreet.

– naam instelling	Provinciale Hogeschool Limburg
– adres instelling:	Elfde-Liniestraat 24 (Gebouw A) B-3500 HASSELT BELGIE
– aard instelling	ambtshalve geregistreerd
– graad, kwalificatie, specificatie	Bachelor in de creatieve therapie
– niveau en oriëntatie	bachelor na bachelor
– studieomvang	60 studiepunten
– opleidingsvarianten	
– afstudeerrichtingen:	geen
– studietraject voor werkstudenten:	geen
– vestiging opleiding	Hasselt (enkel naam gemeente)
– onderwijstaal	Nederlands
– (delen van) studiegebieden	Gezondheidszorg
– bijkomende titel	geen/xxx